

Bruxelles, 7. veljače 2025.
(OR. en)

6047/25

COMPET 60
MI 74
ENFOCUSTOM 24
CONSOM 20
ENV 64
RC 7

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	6. veljače 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 37 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Sveobuhvatan paket instrumenata EU-a za sigurnu i održivu e-trgovinu

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 37 final.

Priloženo: COM(2025) 37 final

Bruxelles, 5.2.2025.
COM(2025) 37 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Sveobuhvatan paket instrumenata EU-a za sigurnu i održivu e-trgovinu

Sveobuhvatan paket instrumenata EU-a za sigurnu i održivu e-trgovinu

E-trgovina je korjenito promijenila interakcije između potrošača i poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća (MSP), što je donijelo brojne koristi cijelom gospodarstvu EU-a. S druge strane, s naglim porastom uvoza robe kupljene na internetu koja se izravno uvozi u EU rastu i problemi koji se vezuju uz e-trgovinu, kao što su rizici nesukladnih proizvoda za zdravlje i sigurnost potrošača, rizik od nepopravljive štete za okoliš i negativnog ugljičnog otiska te negativan učinak na konkurentnost poduzeća koja poštuju propise.

EU promiče viziju održive, praktične, sigurne i pouzdane e-trgovine koja doprinosi ostvarenju ciljeva digitalne transformacije za digitalno desetljeće do 2030. E-trgovci bi trebali poslovati inovativno, odgovorno, pošteno i u skladu s propisima EU-a.

U ovoj se Komunikaciji iznosi u glavnim crtama Komisijin sveobuhvatan pristup rješavanju problema uvoza proizvoda kupljenih putem e-trgovine u njihovu cijelom životnom ciklusu. Najavljuju se provedbeni prioriteti Komisije i poziva na veću suradnju i koordinaciju među svim relevantnim tijelima. Cilj je te suradnje osigurati sukladnost uvezenih proizvoda kupljenih putem e-trgovine koji su poslani izravno potrošačima s pravilima EU-a i poštenim trgovačkim praksama. Kako bi se postigao taj cilj, Komisija poziva države članice i njihova nadležna tijela na poduzetnost u praćenju i provedbi ključnih mjera navedenih u ovoj Komunikaciji. Komisija također iznosi mjere za povećanje otpornosti i djelotvornosti carinskih tijela i tijela za nadzor tržišta, prije svega bržom provedbom reforme carinske unije, jer ona podrazumijeva ukidanje oslobođenja od carine na pošiljke male vrijednosti i pobošljanje kapaciteta za provjere, i na moguću nediskriminatornu manipulativnu naknadu za uvezenu robu koja se izravno dostavlja potrošačima. Komisija poziva tržišne i institucionalne dionike na suradnju u provedbi tih mjera.

1. TRENDVI I PROBLEMI U UVOZU PROIZVODA KUPLJENIH PUTEM E-TRGOVINE

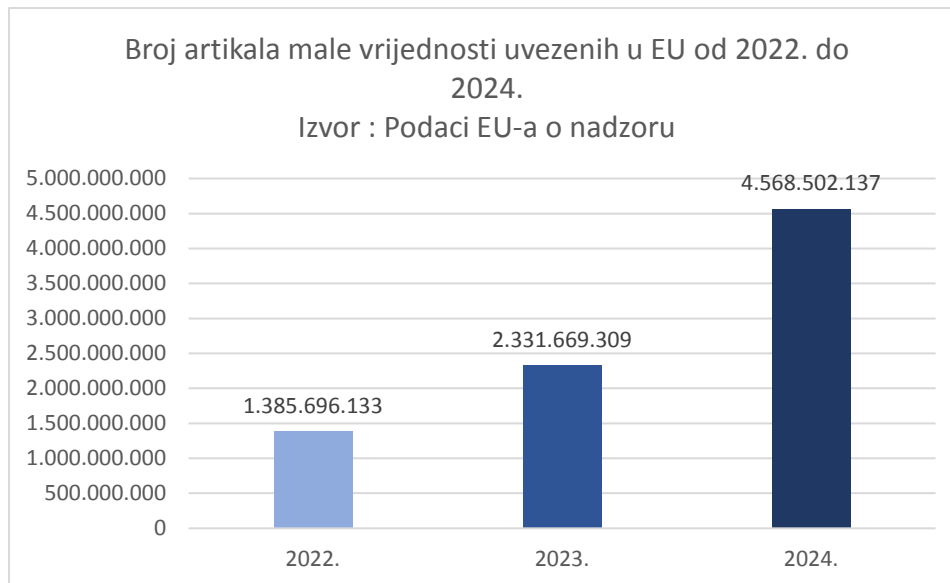
E-trgovina postala je sastavni dio kupnje na internetu: 70 % Europljana redovito kupuje proizvode na internetu¹, i u e-trgovinama prodavatelja i putem internetskih platformi za trgovanje; 76 % potrošača smatra da će do 2030. tehnologije koje se koriste u kupnji i prodaji proizvoda i usluga na internetu biti među najvažnijim digitalnim tehnologijama u Europi².

Internetske platforme za trgovanje zadnjih godina bilježe znatan rast i u tom se trendu međunarodni akteri, kao i mnoga europska poduzeća, počinju isticati kao regionalni predvodnici. Na internetskim platformama za trgovanje nudi se širok raspon proizvoda, koji su često privlačni zbog niske cijene, jednostavnosti kupnje te brze i jeftine dostave. Internetske platforme za trgovanje otvorile su međunarodnu trgovinu robom široke potrošnje jer potrošače povezuju s raznovrsnim prodavateljima, od etabliranih robnih marki do malih proizvođača i *start-up* poduzeća u EU-u i svijetu. Često imaju hibridni poslovni model, tj. nisu samo posrednici između potrošača i poduzeća nego i prodaju izravno potrošačima te podupiru mnogobrojne proizvodne i distribucijske kanale izvan EU-a.

E-trgovina je prostor trgovačkih i digitalnih inovacija kao što su personalizirane ponude i preporuke, optimizacije koje se temelje na umjetnoj inteligenciji, marketinška rješenja i aplikacije za potrošače.

¹ Podaci Eurobarometra za 2023., dostupni na stranicama „Statistics Explained”: [Statistika e-trgovine – građani](#)

Količina robe kupljene putem e-trgovine koju izravno uvoze potrošači u EU-u naglo je porasla zadnjih godina i očekuje se da će se nastaviti brzo povećavati zbog oslobodjenja od carine koje se trenutno primjenjuje na pošiljke male vrijednosti (do 150 EUR). Prema podacima EU-a o nadzoru, u EU je 2024. uvezeno 4,6 milijardi takvih artikala male vrijednosti, dvostruko više nego 2023. (2,4 milijarde) i više nego trostruko više nego 2022. (1,4 milijarde). To znači da se dnevno uveze do čak 12 milijuna malih artikala.

U 2024. 91 % svih pošiljaka u okviru e-trgovine u vrijednosti do 150 EUR u EU je uvezeno iz Kine, a od 2023. do 2024. njihova se količina više nego udvostučila, s 1,9 milijardi na 4,17 milijardi. Taj porast ide ukorak s iznimno brzim rastom nekih internetskih platformi za trgovanje. Eksplozivni rast na tržištu EU-a posebno bilježe Temu i SHEIN, čiji se broj korisnika povećao na više od 75 milijuna u EU-u, i to u samo nekoliko mjeseci 2024. Potpomognuta agresivnim internetskim oglašavanjem, niskim cijenama i ultrabrzom isporukom, ponuda robe male vrijednosti na tim internetskim platformama za trgovanje stvorila je veliku potražnju.

Brz rast uvoza proizvoda poslanih izravno potrošačima otvara važna pitanja koja hitno treba riješiti, posebno u slučajevima moguće nesukladnosti uvezenih proizvoda s propisima EU-a. Na primjer, otprilike polovina lažnih proizvoda zaplijenjenih na granicama Unije kojima su prekršena prava intelektualnog vlasništva malih i srednjih poduzeća kupljena je na internetu².

Nagli porast količine nesigurnih, krivotvorenih ili na drugi način nesukladnih proizvoda dovodi do ozbiljnih sigurnosnih i zdravstvenih rizika za potrošače, ima neodrživ utjecaj na okoliš i stimulira nelojalnu konkurenciju poduzećima koja posluju zakonito, što znatno utječe na konkurentnost EU-a u raznim sektorima. Velik broj proizvoda koje izravno uvoze potrošači u EU-u također stvara neodrživ teret nadležnim tijelima.

1.1. Sigurnost i sukladnost proizvoda

Opasni, krivotvoreni ili na drugi način nesukladni proizvodi utječu na svakodnevni život građana. I sami potrošači smatraju da je prisutnost nepouzdanih internetskih prodavatelja pri

² EUIPO i OECD, Misuse of E-Commerce for Trade in Counterfeits, 2021., [EUIPO_OECD_misuse-e-commerce-trade-in-counterfeits_study_en.pdf \(europa.eu\)](#). Uvoz krivotvorene robe čini 5,8 % sve robe koja ulazi na tržište EU-a, vidjeti izvješće EUROPOL-a i EUIPO-a, [Intellectual Property Crime Threat Assessment, 2022.Intellectual property crime threat assessment 2022_2.pdf \(europa.eu\)](#).

vrhu problema na internetu koji na njih najviše osobno utječu³. Smatraju da postoje ozbiljni rizici za njihovo zdravlje isigurnost, uključujući sigurnost djece zbog njihovih specifičnih potreba i ranjivosti.

Prema podacima Eurobarometra Europljani na internetu uglavnom kupuju odjeću, cipele, odjevne dodatke, ali i kozmetičke proizvode i proizvode za uljepšavanje⁴. Nesukladnost takvih proizvoda s pravilima EU-a ili mjerodavnim nacionalnim propisima može imati ozbiljne zdravstvene posljedice, na primjer zbog štetnih tvari u igračkama ili kozmetičkim proizvodima, razine kemikalija u odjeći ili namještaju, krivotvorenih lijekova, nedopuštenih (sintetičkih) droga i novih psihoaktivnih tvari, steroida za rast mišića i pripravaka za poboljšanje seksualnog života.

Postoje i izravne sigurnosne prijetnje: kriminalci iskorištavaju uvoz velikih količina robe kupljene putem e-trgovine za distribuciju nezakonite robe, kao što su nedopuštene (sintetičke) droge i prekursori za droge, eksplozivi, vatreno oružje ili oružje proizvedeno 3D ispisom i njihovi dijelovi. Često ih šalju u malim paketima i prodaju na „sivoj” i „tamnoj” mreži, a ponekad i putem otvorenih internetskih platformi za trgovanje. Borba protiv korištenja e-trgovine kao distribucijskog kanala za kriminalne aktivnosti važna je za učinkovito suzbijanje novih sigurnosnih prijetnji.

1.2. Aspekti održivosti

Nagli porast uvoza proizvoda kupljenih putem e-trgovine koji su poslani izravno potrošačima također ozbiljno šteti klimi i okolišu. Iznimno niske maloprodajne cijene nekih proizvoda koji se prodaju na internetu ne odražavaju šire troškove okoliša povezane s proizvodnjom, izravnom isporukom i cjelokupnim životnim ciklusom proizvoda.

Troškovi okoliša uključuju i veće onečišćenje i utjecaj na klimu zbog upotrebe određenih materijala ili energije iz fosilnih goriva u proizvodnji robe. Osim toga, takva je roba često loše kvalitete, odnosno energetski neučinkovita, ne traje dugo i ne može se lako popraviti.

Ti se proizvodi potrošačima često šalju u pojedinačnim pošiljkama, a takva praksa ostavlja znatan ugljični otisak, koji dodatno pogoršavaju kratak korisni vijek proizvoda, poslovne prakse kao što su brza moda, potencijalni povrat proizvoda i uništavanje velikih količina vraćenih ili neprodanih proizvoda.

Na kraju njihova kratkog vijeka nesukladni proizvodi i njihova ambalaža stvaraju probleme u gospodarenju otpadom. Naknade za troškove obrade takvog otpada vjerojatno neće biti naplaćene, a ti se proizvodi često ne mogu reciklirati zbog materijala od kojih su izrađeni.

1.3. Nepošteno tržišno natjecanje i gubitak konkurentnosti

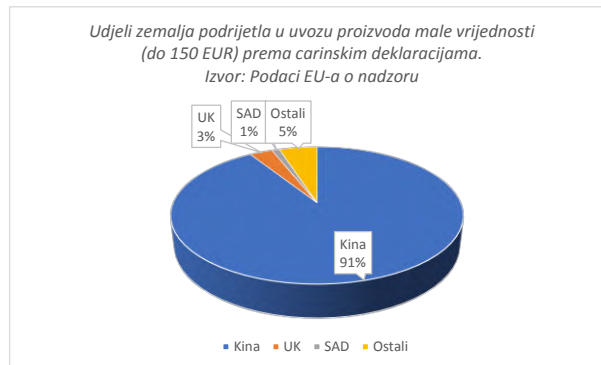
Rast uvoza proizvoda kupljenih putem e-trgovine koji su poslani izravno potrošačima povećao je i tržišno natjecanje, među ostalim između prodavatelja iz EU-a i onih izvan EU-a koji svoje proizvode nude potrošačima u EU-u. No to tržišno natjecanje može postati nepošteno i staviti poduzeća koja posluju zakonito u nejednak položaj. Prodavatelji koji ne poštuju zahtjeve EU-a o sigurnosti proizvoda i zaštiti potrošača izbjegavaju troškove osiguravanja potrebne kvalitete, sigurnosti materijala te pravilnog vođenja poslovnih knjiga i

³ 27 % anketiranih potrošača navelo je da su „nepouzdana prodavatelja na internetu” problem koji na njih osobno najviše utječe, što ga je svrstalo na četvrto mjesto liste problema, iza zlouporabe osobnih podataka, dezinformiranja na internetu i nedovoljne zaštite maloljetnika. [Digitalno desetljeće – srpanj 2024. \(Istraživanje Eurobarometra\)](#)

⁴ Odjeću, cipele i odjevne dodatke kupilo je ili naručilo 44 % internetskih kupaca na internetu, a „kozmetičke proizvode i proizvode za uljepšavanje” kupilo je njih 18 %. [Statistics Explained, Statistika e-trgovine – građani](#)

izvještavanja. To vrijedi i za poduzeća koja ne primjenjuju EU-ove standarde zaštite okoliša ili izbjegavaju plaćanje naknada za gospodarenje otpadom. S druge strane, prodavatelji koji poštuju pravila snose te troškove na temelju cjelokupne regulative, što ih stavlja u ekonomski nepovoljan položaj u usporedbi s trgovcima koji ne poštuju pravila.

Osim toga, **poduzeća koja poštuju propise trpe izravne gubitke**. Na primjer, MSP koji je bio žrtva krivotvorenja ili piratstva ima 34 % manje izgleda da opstane nego MSP koji nije iskusio nikakvu povredu intelektualnog vlasništva⁵. U raznim se granama industrije to kumulira u velike gubitke: odjevna industrija izgubi gotovo 12 milijardi EUR godišnjih prihoda od prodaje (5,2 % prometa), kozmetička industrija 3 milijarde EUR (4,8 % prodaje), a industrija igračaka 1 milijardu EUR (8,7 % prodaje)⁶.

Nadalje, **na prodavatelje iz trećih zemalja primjenjuje se oslobođenje od carine⁷ na robu u vrijednosti do 150 EUR (tj. robu male vrijednosti) koja se šalje izravno potrošačima u EU-u**. Odjeća je dobar primjer razlike u carinjenju: iznad te deklarirane vrijednosti na nju se naplaćuje uvozna carina od 12 % njezine vrijednosti. Takva se roba masovno kupuje na brzorastućim platformama za trgovanje kao što su AliExpress, Temu i SHEIN, ali je dostupna i na drugim platformama, kao i u e-trgovinama izravnih prodavatelja.

1.4. Sveobuhvatan pravni okvir EU-a

EU ima sveobuhvatan skup pravila kojim se uređuje cijeli životni ciklus proizvoda uvezenog u EU i definiraju odgovornosti uključenih aktera. Nedavno je izmijenjeno nekoliko propisa, a pregovara se i o drugim izmjenama, posebno u području carine i zaštite okoliša.

Prodavatelji iz trećih zemalja koji svoje proizvode šalju izravno potrošačima u EU-u općenito su dužni osigurati zakonitost proizvoda koje stavljaju na tržište u EU-u. Na primjer, ti proizvodi moraju biti u skladu s propisima o sigurnosti proizvoda, pravilima o zaštiti potrošača i drugim obvezama koje se temelje na pravu EU-a ili nacionalnom pravu. Za većinu proizvoda široke potrošnje prodavatelji su dužni u EU-u imati odgovorni gospodarski subjekt jer to olakšava provedbu propisa EU-a⁸.

Svi prodavatelji moraju poštovati i zahtjeve o proširenoj odgovornosti proizvođača tako da financijski doprinose zbrinjavanju svojih proizvoda nakon što postanu otpad. To se odnosi na električnu i elektroničku opremu, baterije i ambalažu, a nakon donošenja izmijenjene Okvirne

⁵ OECD/EUIPO (2023.), Risks of Illicit Trade in Counterfeits to Small and Medium-Sized Firms, Illicit Trade, OECD Publishing, Pariz, <https://doi.org/10.1787/fa6d5089-en>

⁶ [Economic impact of counterfeiting in the clothing, cosmetics, and toy sectors in the EU - EUIPO \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euiipo/economic-impact-counterfeiting-clothing-cosmetics-toy-sectors-eu)

⁷ Bescarinski prag od 150 EUR propisan je člankom 23. Uredbe 1186/2009. Komisija je predložila reviziju tih pravila – vidjeti u nastavku str. 6. i [Carinska reforma EU-a, Europska komisija](https://ec.europa.eu/euiipo/carinska-reforma-eu)

⁸ Komisija će uskoro objaviti izvješće o provedbi zahtjeva iz članka 4. Uredbe (EU) 2019/1020 o odgovornom gospodarskom subjektu u EU-u za određene proizvode.

direktive o otpadu⁹ trebalo bi se odnositi i na tekstilne proizvode, proizvode povezane s tekstilom i obuću.

Neovisno o tome imaju li poslovni nastan u EU-u, **internetske platforme za trgovanje** koje nude proizvode potrošačima u EU-u snose odgovornost za nepoštovanje obveza koje kao posrednici u prodaji robe imaju na temelju Akta o digitalnim uslugama¹⁰ i drugih propisa, kao što su Uredba o općoj sigurnosti proizvoda¹¹ u slučaju nesigurnih proizvoda, Direktiva o ekološkom dizajnu¹², Uredba o označivanju energetske učinkovitosti^{13,14}, Uredba o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa¹⁵ i Uredba o nadzoru tržišta¹⁶, te za kršenje pravila EU-a o zaštiti potrošača. Najveće platforme koje su u skladu s Aktom o digitalnim tržištima okvalificirane kao „nadzornici pristupa”¹⁷ moraju poštovati i niz pravila tržišnog ponašanja¹⁸.

Pod određenim uvjetima platforme za trgovanje mogu se smatrati odgovornima i za prodaju nesukladnih ili opasnih proizvoda. Izuzete su od odgovornosti za nezakonito ponašanje prodavatelja, ali pod uvjetom da nisu svjesne nezakonitosti sadržaja na platformi ili da, nakon što za njega saznaju, brzo reagiraju uklanjanjem proizvoda. U svakom slučaju, to uvjetovano izuzeće od odgovornosti primjenjuje se samo kad platforme za trgovanje posreduju u prodaji proizvoda, što na primjer nije slučaj kad prodavatelj djeluje pod kontrolom ili s ovlaštenjem platforme za trgovanje. Platforme za trgovanje mogu se smatrati odgovornima i za povrede propisa o zaštiti potrošača kad prodavateljeve ponude prezentiraju na način koji potrošača može navesti na zaključak da proizvod nudi sama platforma za trgovanje.

2. EU JE DOBRO OPREMLJEN ZA RJEŠAVANJE TIH PROBLEMA, ALI TREBA CJELOVIT I DOBRO KOORDINIRAN PRISTUP.

Europa je u stanju riješiti probleme s uvozom proizvoda kupljenih putem e-trgovine koji su poslani izravno potrošačima, ali potrebno je još poraditi na ispravnoj primjeni pravila EU-a i na povećanju djelotvornosti i otpornosti sustava izvršavanja kako bi mogao podnijeti teret robe male vrijednosti kupljene na internetu koja preplavljuje tržište.

Ovom Komunikacijom Komisija predlaže **cjelovit pristup smanjenju rizika i poremećaja koje stvara uvoz takvih proizvoda u velikim količinama**. Taj pristup mora biti **sveobuhvatan**, uključivati **dobro koordiniran skup mjera te bi na njemu trebale zajednički raditi europske institucije, države članice i sva nacionalna nadležna tijela**.

⁹ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu (COM(2023) 420 final).

¹⁰ O obvezama internetskih platformi za trgovanje detaljnije se govori u odjeljku 2.3.1.

¹¹ Uredba (EU) 2023/988 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o općoj sigurnosti proizvoda

¹² Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju

¹³ Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU

¹⁴ Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ

¹⁵ Uredba (EU) 2024/2865 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa

¹⁶ Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011.

¹⁷ [Nadzornici pristupa na temelju Akta o digitalnim tržištima](#)

¹⁸ Više detalja u odjeljku 2.3.4.

Prvo, Komisija predlaže niz strukturnih promjena regulatornog okvira, pri čemu će u prvom planu biti carinska reforma i mjere zaštite okoliša. Uz poziv suzakonodavcima da žurno donesu prijedlog carinske reforme, Komisija u ovoj Komunikaciji razmatra kako bi se predložene mjere mogle ojačati dodatnom potporom carinskim tijelima, na primjer u obliku nove nediskriminatorne manipulativne naknade za robu koja se uvozi u EU izravno potrošačima. **(Odjeljak 2.1.1.) Kad je riječ o zaštiti okoliša,** Komisija će podupirati provedbu Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode i djelotvornu primjenu važećih pravila o proširenoj odgovornosti proizvođača. Komisija poziva suzakonodavca da donese ciljanu reviziju Okvirne direktive o otpadu i predložit će druge propise, među ostalim u okviru Akta o kružnom gospodarstvu. **(Odjeljak 2.1.2.)**

Komisija također ističe **iznimnu važnost koordiniranih mjera izvršavanja** za rješavanje problema naglog porasta opasnih, krivotvorenih ili na drugi način nesukladnih proizvoda koji se prodaju na internetu i uvoze u EU. U tu svrhu treba sasvim iskoristiti ambiciozan regulatorni okvir EU-a i dobro se koordinirati s carinskim tijelima, tijelima za nadzor tržišta i drugim nadležnim nacionalnim tijelima. Komisija predlaže **konkretne korake za djelotvornu suradnju i ciljane mjere.** **(Odjeljak 2.2.)**

Nadalje, Europa ima najrazrađenija pravila na svijetu o **načinu na koji se potrošačima prezentiraju proizvodi na internetu i definiranju jasnih odgovornosti internetskih platformi za trgovanje.** Kako je istaknuto u političkim smjernicama predsjednice¹⁹, brzina, dosljednost i jednostavnost osobito su važni, među ostalim za stvaranje jednakih uvjeta za mala poduzeća i održavanje razmjernog regulatornog opterećenja. **Komisija će se usredotočiti na dosljednu provedbu i komplementarnost digitalnih pravila,** uz potporu dobro koordiniranih mjera svih nadležnih tijela. **(Odjeljak 2.3.)**

Digitalni alati također mogu doprinijeti postizanju ciljeva ove Komunikacije. Komisija najavljuje mjere za potporu modernim i otpornim nadzornim alatima kao što su **digitalna putovnica za proizvode, alati za otkrivanje nezakonite robe pomoću umjetne inteligencije i zajedničke baze podataka.** **(Odjeljak 2.4.)**

Također, potrebno je više raditi na **informiranju i edukaciji** jer su ključni za poboljšanje položaja i zaštitu potrošača, uključujući maloljetnike, a poduzećima koja posluju zakonito pomažu da nude sukladne proizvode u EU-u. **(Odjeljak 2.5.)**

Na kraju, te mjere treba poduprijeti **dijalogom s međunarodnim partnerima i trećim zemljama** iz kojih potječu uvezeni proizvodi. Komisija će nastaviti **pratiti trgovinske prakse** trećih zemalja i paziti na pojavu nepoštenih trgovinskih praksi. **(Odjeljak 2.6.)**

2.1. Strukturne reforme za suzbijanje uvoza nesukladnih proizvoda i zaštitu okoliša

2.1.1. Paket carinskih reformi

Nagli porast uvoza proizvoda kupljenih putem e-trgovine koji su poslani izravno potrošačima u EU-u, a koji time postaju uvoznici u carinske svrhe, nije popraćen povećanjem kapaciteta za obradu pošiljki na granici. U 2024. tijela iz samo šest država članica bila su nadležna za nadzor čak 89 % izravno uvezene robe prodane na internetu²⁰. Carinska tijela prva su linija obrane na granici od uvoza nesukladnih i potencijalno opasnih proizvoda, a teško se nose s uvozom velike količine proizvoda kupljenih putem e-trgovine, na koje se već odnosi više od 97 % svih uvoznih carinskih deklaracija²¹. Postaje jasno da postojeći carinski postupci i alati

¹⁹ https://commission.europa.eu/about/commission-2024-2029_en

²⁰ Nizozemska, Belgija, Francuska, Mađarska, Italija i Njemačka; Izvor: Podaci EU-a o nadzoru

²¹ Izvor: Podaci EU-a o nadzoru

više nisu svrsishodni i da raspoloživi resursi nisu dovoljni za učinkovitu carinsku obradu velikih količina paketa u tokovima e-trgovine.

Komisija je u svibnju 2023. predložila ambiciozan paket carinskih reformi²² koji uključuje i. novi Carinski zakonik Unije, ii. prijedlog²³ o ukidanju oslobođenja od carine za uvoz u vrijednosti do 150 EUR i uvođenju pojednostavnjenog tarifnog postupanja za pošiljke male vrijednosti te iii. prijedlog²⁴ o PDV-u kojim se područje primjene sustava „sve na jednom mjestu” za uvoz (IOSS) proširuje na svu robu neovisno o vrijednosti.

Svrha je tih prijedloga strukturno poboljšati sposobnosti carinskih tijela EU-a za nadzor i provjeru robe koja ulazi i napušta carinsku uniju, počevši od proizvoda koji se prodaju na internetu i šalju izravno potrošačima. Nacionalna carinska tijela podupiralo bi novo carinsko tijelo EU-a (EUCA), koje bi vodilo centar EU-a za carinske podatke.

Centar EU-a za carinske podatke pružao bi elektroničko okruženje za cijeli EU u kojem subjekti mogu podnositi prijave carinskim tijelima i objedinjavao bi podatke od drugih tijela. To bi omogućilo upravljanje rizicima na razini EU-a. EUCA bi na temelju tih informacija mogla provjeriti robu, identificirati potencijalne rizike i prije utovara robe za prijevoz ili njezina fizičkog dolaska u EU te državama članicama dati preporuke za provjere. To će carinskim tijelima omogućiti potpun pregled nad lancima opskrbe i predviđanje provjera uvoza i izvoza, a time će i provedba pravila o sukladnosti proizvoda postati ciljanija i djelotvornija. Centar EU-a za carinske podatke omogućit će pojačanu suradnju s drugim tijelima u razmjeni podataka i time olakšati koordinirane provjere.

Prijedlozima se usklađuju pravila o PDV-u i carinska pravila, a internetske platforme za trgovanje i prodavatelji registrirani u IOSS-u postaju „pretpostavljeni uvoznici” koji naplaćuju relevantnu carinu i PDV, jamče sukladnost robe koja ulazi na carinsko područje s drugim zahtjevima EU-a i carinskim tijelima dostavljaju podatke u trenutku prodaje, prije dolaska robe na granicu EU-a. U 2024. udio korisnika IOSS-a u uvozu robe u vrijednosti do 150 EUR bio je 92 %. Korisnici IOSS-a također bi svu svoju prodaju u EU-u prijavljivali centru EU-a za carinske podatke, a naplatu PDV-a i carina nadzirala bi država članica u kojoj su se registrirali u IOSS (umjesto 27 potencijalnih država članica odredišta).

Komisija poziva suzakonodavca da brzo donese prijedlog carinske reforme i spremna je s njime raditi na daljnjim mjerama da se bolje riješi problem prevelike količine malih pošiljki i pruži potpora carinskim tijelima.

Prvo, Komisija je spremna sa suzakonodavcem razmotriti mogućnost uvođenja nediskriminatorne manipulativne naknade za artikle e-trgovine koji se u Uniju uvoze izravno potrošačima, kako bi se racionalizirali troškovi nadzora sukladnosti takvih pošiljki s pravilima EU-a. Ta bi naknada trebala omogućiti postizanje velikog vanjskog učinka novog poslovnog modela, odnosno da trgovci na malo i posrednici koji profitiraju od ogromnih količina pojedinačnih paketa integriraju drukčiji, stroži pristup osiguravanju sukladnosti proizvoda. Stoga bi tu manipulativnu naknadu trebao snositi uvoznik, tj. internetski trgovac na malo ili posrednik, a ne potrošač na mjestu isporuke uvezenog proizvoda.

²² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Carinskog zakonika Unije i Carinskog tijela Europske unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 952/2013, COM(2023) 258 final

²³ Prijedlog Uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 2658/87 u pogledu uvođenja pojednostavnjenog tarifnog postupanja za prodaju robe na daljinu i Uredbe (EZ) br. 1186/2009 u pogledu ukidanja praga oslobođenja od carina

²⁴ Prijedlog direktive Vijeća o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu pravila o PDV-u koja se odnose na porezne obveznike koji omogućuju prodaju na daljinu uvezene robe

Osim toga, trebalo bi uzeti u obzir **prethodna iskustva s rizicima** utvrđenima u prioritetnom području provjere²⁵ i može li EUCA doprinijeti učinkovitosti carinskih provjera u skladu sa svojom zadaćom pružanja operativne podrške carinskim tijelima državama članica. U tu bi svrhu EUCA-i trebalo osigurati odgovarajuće operativne kapacitete za potrebe povezane s e-trgovinom kako bi se povećala sukladnost uvezene robe kupljene putem e-trgovine.

S obzirom na golemo povećanje uvoza u kratkom vremenu i nastavak tog rasta bez znakova smanjenja, Komisija je spremna sa suzakonodavcima raditi na tome da se carinska reforma pomakne na 2026., što uključuje pripreme za uspostavu EUCA-e i centra EU-a za carinske podatke, uzimajući u obzir financijska ograničenja trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira.

2.1.2. *Jasna pravila i odgovorne prakse za zaštitu okoliša*

EU također mora uložiti veći trud da smanji utjecaj koji uvoz proizvoda male vrijednosti koji se šalju izravno potrošačima ima na klimu i okoliš.

Zahtjevi EU-a za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti potiču proizvođače na inovacije i proizvodnju učinkovitijih proizvoda, potrošačima omogućuju da donose informirane odluke te doprinose smanjenju ukupne potrošnje energije i emisija. Procjenjuje se da nesukladnosti uzrokuju godišnje gubitke od 10 milijardi EUR²⁶.

Ambiciozniji zahtjevi o održivosti proizvoda koji se stavljaju na tržište EU-a uvest će se na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode²⁷. U prvom planu rada koji se u skladu s tom uredbom planira donijeti u travnju 2025. utvrdit će se prioritetne skupine proizvoda za koje treba donijeti zahtjeve o održivosti, među ostalim u pogledu održivosti prijevoza pri isporuci i povratu. Zatim će se u srpnju 2025. donijeti pravila o uništavanju neprodanih proizvoda široke potrošnje, među ostalim o zabrani uništavanja neprodanog tekstila i obuće. Tekstil će biti među prvim skupinama proizvoda koje će se obuhvatiti delegiranim aktima.

Zahtjevi o proširenoj odgovornosti proizvođača uključeni su u Uredbu o ambalaži i ambalažnom otpadu²⁸, Uredbu o baterijama i otpadnim baterijama²⁹, Direktivu o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi³⁰ i Uredbu o fluoriranim stakleničkim plinovima³¹. **Komisija poziva suzakonodavca da brzo donese ciljanu reviziju Okvirne direktive o otpadu**, kojom se među ostalim uvode zahtjevi o proširenoj odgovornosti proizvođača za tekstil i obuću.

Ciljanom revizijom Okvirne direktive o otpadu i predstojećim delegiranim aktom o kriterijima održivosti za tekstil na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode utvrdit će se elementi koji su potrebni za ekomodulaciju financijskih doprinosa subjekata koji stavljaju

²⁵ Vidjeti odjeljak 2.2.1.

²⁶ Vidjeti, npr., Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 2020/1 o [mjerama EU-a u području ekološkog dizajna i označivanja energetske učinkovitosti: važan doprinos većoj energetske učinkovitosti umanjen je znatnim kašnjenjima i neusklađenošću s propisima](#)

²⁷ Uredba (EU) 2024/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda, izmjeni Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2023/1542 te stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ

²⁸ Uredba (EU) 2025/40 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o ambalaži i ambalažnom otpadu

²⁹ Uredba (EU) 2023/1542 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2023. o baterijama i otpadnim baterijama

³⁰ Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (preinaka)

³¹ Uredba (EU) 2024/573 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. veljače 2024. o fluoriranim stakleničkim plinovima, izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 517/2014

na tržište tekstil u okviru sustava proširene odgovornosti proizvođača: što je održivost veća, to će naknade biti niže. Na e-trgovce iz EU-a i trećih zemalja primjenjivala bi se ista pravila, jednaki uvjeti i isti poticaji za stavljanje održivijih proizvoda na tržište EU-a.

Komisija planira predložiti akt o kružnom gospodarstvu, u okviru čega će razmotriti mogućnosti razrade rješenja za proširenu odgovornost proizvođača, uključujući jedinstvenu kontaktnu točku za registraciju proizvođača, daljnjeg usklađenja pravila EU-a i širenja sustava proširene odgovornosti proizvođača na druge kategorije proizvoda. Pri izradi prijedloga akta o kružnom gospodarstvu Komisija će posebnu pozornost posvetiti mjerama za djelotvornu provedbu na terenu.

Zahtjevi koji se primjenjuju na proizvode, ambalažu i gospodarenje otpadom trebali bi se djelotvorno provoditi i za robu koja se stavlja na tržište putem e-trgovine. Za to je potrebna **jaka mreža tijela nadležnih za izvršavanje propisa o okolišu** u cijelom EU-u, uključujući inspektore i policiju. Treba pojačati aktivnosti izvršavanja, kao i suradnju među europskim tijelima nadležnima za izvršavanje.

Komisija će ispitati kako bi se mogla osigurati djelotvorna primjena zabrane uništavanja određenih proizvoda široke potrošnje i s tim povezanih obveza transparentnosti u e-trgovini, među ostalim na platformama trećih zemalja. Države članice i gospodarske subjekte podupirat će da se pobrinu da odlaganje krivotvorene robe na odlagalištima bude tek krajnja mjera i da na prvom mjestu bude njezina priprema za ponovnu uporabu ili recikliranje³².

Komisija:

- poziva suzakonodavca da brzo donese prijedlog carinske reforme i spremna je s njim raditi na daljnjim mjerama za smanjenje troškova nadzora prevelikih količina malih pošiljaka, konkretno, uvođenjem nove nediskriminatorne manipulativne naknade za artikle e-trgovine,
- planira do travnja 2025. donijeti prvi akcijski plan na temelju Uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode,
- poziva suzakonodavca da brzo donese ciljanu izmjenu Okvirne direktive o otpadu. Tijesno će surađivati s državama članicama kako bi se ta direktiva, Direktiva o plastici za jednokratnu uporabu, Direktiva o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi te uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode, o ambalaži i ambalažnom otpadu i o baterijama djelotvornije provodile kad je riječ o e-trgovcima na malo iz trećih zemalja,
- planira predložiti akt o kružnom gospodarstvu s dodatno razrađenim konceptom proširene odgovornosti proizvođača i prijedlozima za poboljšanje izvršavanja.

2.2. Ciljane mjere: pojačane koordinirane provjere uvezene robe

Komisija će, kao hitan prioritet, poduprijeti ciljane mjere s brzim rezultatima kojima će se kapaciteti više tijela iskoristiti za koordinirano izvršavanje svih relevantnih pravila EU-a, te prikupljanje dodatnih dokaza i daljnje osiguravanje dugoročne sukladnosti.

2.2.1. Prioritetno područje carinske provjere za neposredne rezultate i koordinirane mjere izvršavanja

Komisija će koordinirati carinske provjere u prioritetnom području provjere³³ čiji će glavni predmet biti proizvodi iz trećih zemalja kod kojih postoje znatne opasnosti za

³² Preporuka Komisije (EU) 2024/915 od 19. ožujka 2024. o mjerama za borbu protiv krivotvorenja i jačanje provedbe prava intelektualnog vlasništva

³³ Kako je predviđeno u članku 46. stavku 3. Carinskog zakonika Unije.

sigurnost i rizik od nesukladnosti, a kupljeni su putem internetskih platformi za trgovanje i poslani izravno potrošačima u EU-u³⁴.

U okviru te vremenski ograničene mjere, carinska tijela će u suradnji s tijelima za nadzor tržišta i drugim nadležnim tijelima pojačati uvozne provjere tih proizvoda radi ocjene njihove sigurnosti i sukladnosti s propisima o unutarnjem tržištu i otkrivanja slučajeva trgovine nezakonitom i opasnom robom te će razmjenjivati informacije o nesukladnostima.

Neposredni je cilj povećati sukladnost i spriječiti stavljanje na tržište opasnih i nesukladnih proizvoda te odvratiti kriminalne organizacije od korištenja e-trgovine kao kanala za nezakonitu trgovinu. Mjera bi trebala omogućiti prikupljanje dodatnih dokaza o nesukladnim proizvodima i uključenim subjektima. Trebala bi odmah početi davati rezultate tj. povećati sukladnost i spriječiti stavljanje na tržište tih opasnih i nesukladnih proizvoda.

Predanost i koordinacija među tijelima ključni su za uspjeh prioritnog područja provjere. Carinska tijela usmjerit će se na relevantne pošiljke i zaustaviti njihovo stavljanje u promet. Kao stručnjaci u svojim područjima proizvoda, tijela za nadzor tržišta utvrđivat će, prema potrebi zajedno s drugim specijaliziranim tijelima, jesu li provjereni proizvodi u skladu sa svim relevantnim propisima. Svi postojeći alati i sustavi morat će se koordinirano koristiti za odabir pošiljaka, obradu slučajeva, utvrđivanje nesukladnosti i naknadne procjene³⁵. Kad se analizom rizika na temelju tih nalaza utvrdi da je to potrebno, ubuduće će se **određeni subjekti, roba ili trgovinski tokovi**, ovisno o slučaju, dodatno provjeravati. Što je nesukladnosti više, veći bi morao biti oprez u sljedećim fazama da bi se poboljšalo izvršavanje i odvratanje te tako doprinijelo izjednačavanju uvjeta za poduzeća koja snose troškove sukladnosti.

Ako gospodarski subjekt ne poduzme odgovarajuće i razmjerne korektivne mjere za uklanjanje nesukladnosti i nesukladnost se može smatrati sustavnom, tijela za nadzor tržišta pozivaju se da iskoriste dostupna korektivna sredstva na temelju Uredbe o nadzoru tržišta, uključujući povlačenje i opoziv proizvoda s tržišta, zabranu njihova stavljanja na raspolaganje na tržištu i određivanje sankcija kojima se uzima u obzir sustavna priroda nesukladnosti³⁶.

Primjenu prioritnog područja provjere podupirala bi Stručna skupina za carinu³⁷ u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima za nadzor tržišta i novim stručnim timom u okviru Carinskog saveza EU-a za granice (EUCABET).

Usporedno s tim nastavit će se provoditi mjere kao one koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара radi suzbijanja obrazaca prijevare u e-trgovini, npr. zlorabe pravila o IOSSU-u.

U srednjoročnom razdoblju, činjenice i dokazi prikupljeni u okviru prioritnog područja provjere trebali bi se dijeliti među većim brojem tijela i iskoristiti za mjere izvršavanja koordinirane među carinskim tijelima, tijelima za nadzor tržišta, tijelima za zaštitu okoliša, tijelima za zaštitu potrošača i tijelima za digitalne usluge. Prioritno područje provjere moglo bi pomoći i u provedbi Akta o digitalnim uslugama i mjera Mreže za sigurnost potrošača.

Nalazi dobiveni u okviru prioritnog područja provjere također bi se trebali uzeti u obzir pri izradi višegodišnjeg programa rada za instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi

³⁴ Točan popis proizvoda utvrdit će se u dogovoru s državama članicama.

³⁵ Npr. carinski sustav za upravljanje rizikom (CRMS2), sustav kontrole uvoza (ICS2), EU SafetyGate, informacijski i komunikacijski sustav za nadzor tržišta (ICSMS), računalni sustav iz članka 133. stavka 4. Uredbe (EU) 2017/625 (TRACES) i sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF).

³⁶ Vidjeti članke 16., 19. i 41. Uredbe 2019/2020 o nadzoru tržišta.

³⁷ Stručna skupina za carinu, odsjek za provjere i upravljanje rizicima, koja se sastoji od stručnjaka za upravljanje rizicima iz država članica i na čijim bi sastancima sudjelovala tijela za nadzor tržišta.

za carinske provjere³⁸ koji se planira donijeti 2025., a uključuje namjenski poziv za e-trgovinu u iznosu od 100 milijuna EUR³⁹.

Komisija poziva sve države članice na sudjelovanje u prioritetnom području provjere, a o iskustvima i rezultatima objavit će javno izvješće.

2.2.2. Zajedničke provedbene mjere u područjima sigurnosti proizvoda, borbe protiv krivotvorenja i poboljšanja sigurnosti

Uredbom o nadzoru tržišta i Uredbom o općoj sigurnosti proizvoda dodjeljuju se potrebne provedbene ovlasti tijelima za nadzor tržišta u državama članicama, među ostalim u pogledu proizvoda koji se prodaju na internetu. Ta tijela mogu, primjerice, izdavati naloge za uklanjanje opasnih ili nesukladnih proizvoda iz internetskih trgovina i s platformi za trgovanje. Proizvodi koji su predmet istrage i odgovarajuće mjere moraju se prijaviti u Informacijski i komunikacijski sustav za tržišni nadzor (ICSMS), a države članice šalju obavijest o mjerama koje su poduzete protiv nesigurnih proizvoda u Safety Gate⁴⁰, EU-ov sustav brzog uzbuđivanja za opasne neprehrambene proizvode kojim upravlja Komisija.

Komisija će na temelju prvih iskustava primjene prioritetnog područja provjere pokrenuti posebnu **koordiniranu aktivnost u području sigurnosti proizvoda (CASP)**, otvorenu svim državama članicama, kako bi se poboljšala **strukturna suradnja carinskih tijela i tijela za nadzor tržišta** u pogledu proizvoda ili kategorija proizvoda koji se prodaju na internetu tako da se zajednički procjenjuju rizici i utvrđuju odgovarajuće korektivne mjere. Osim toga, Komisija će 2025. u okviru Mreže za sigurnost potrošača predložiti i **zajedničke aktivnosti ispitivanja proizvoda**, što bi tijelima za nadzor tržišta omogućilo i uzorkovanje proizvoda na internetu pod tajnim identitetom. **Komisija poziva države članice da aktivno sudjeluju u tim aktivnostima.**

U drugom tromjesečju 2025. **Mreža za sigurnost potrošača** provest će svoju prvu opsežnu sigurnosnu provjeru proizvoda⁴¹ kako bi se provjerila i osigurala sukladnost informacija u ponudi proizvoda u kategorijama proizvoda koje se najčešće naručuju na internetu. EU-ov sustav eSurveillance, koji će Komisija staviti na raspolaganje, omogućit će nadležnim tijelima da se usredotoče na pregled potpunosti informacija o sigurnosti u ponudama proizvoda, uključujući pojedinosti o odgovornoj osobi u EU-u, te na otkrivanje proizvoda koji su već prijavljeni u EU-ov sustav Safety Gate.

Komisija uz to nastoji ojačati **mrežu europskih carinskih laboratorija (CLEN)**⁴², koja pruža bitnu potporu radu tijela za nadzor tržišta te zdravstvenih i carinskih tijela. Uspostavlja i **objekte EU-a za ispitivanje** u skladu s Uredbom o nadzoru tržišta kako bi tijela za nadzor tržišta u državama članicama imala veći kapacitet za ispitivanje proizvoda⁴³.

³⁸ Komisija je već izdvojila više od 550 milijuna EUR u okviru prva dva višegodišnja programa rada (2021. – 2022. i 2023. – 2024.) za granične prijelaze i carinske laboratorije. Budući da je u okviru trenutnog VFO-a još uvijek dostupno više od 440 milijuna EUR, programom će se nastaviti podupirati i davati prednost e-trgovini. Radi dodatnog jačanja tih provjera prednost će se dati i interoperabilnosti (razmjeni informacija) i zajedničkom korištenju opreme s drugim tijelima (posebno tijelima za nadzor tržišta).

³⁹ Ta je omotnica namijenjena financiranju provjera e-trgovine koje provode carinska tijela EU-a, ali prihvatljiva je i oprema koju zajednički koriste carinska tijela, tijela za nadzor tržišta ili tijela nadležna za zdravstvo.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>

⁴¹ Istodobne koordinirane kontrolne mjere

⁴² Racionalizacija, koordinacija i optimizacija korištenja ljudskih i tehničkih resursa u carinskim laboratorijima EU-a, koji uglavnom istražuju nezakonite droge i narkotike, ali i hranu i pića, tekstilne ili druge gotove proizvode, plastiku i druge kemikalije.

⁴³ Objekti EU-a za ispitivanje određeni su u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2019/1020 za nekoliko proizvodnih sektora, uključujući igračke, radijsku opremu i ekološki dizajn / označavanje energetske učinkovitosti.

Komisija podupire razne nove mjere borbe protiv krivotvorenih i drugih nezakonitih proizvoda, među ostalim pripremu nove Europske multidisciplinarne platforme za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT) za razdoblje od 2026. do 2029. Time bi se trebala poboljšati koordinacija među tijelima za izvršavanje propisa, uključujući policiju, carinu i tužitelje, radi suzbijanja štetnih, nesukladnih i nezakonitih proizvoda povezanih s kriminalnim aktivnostima. Osim toga, **Europski ured za borbu protiv prijevvara (OLAF)** nastavlja istraživati prijevare u e-trgovini kojima se uvozi krivotvorena roba koja šteti zdravlju i sigurnosti potrošača.

Komisija podupire i europske inovacije (konzorcije europskih inovatora, industrije i nadležnih tijela) za razvoj inovativnih europskih tehnologija za sigurnost e-trgovine⁴⁴.

Komisija:

- predlaže prioritarno područje provjere za uvoz proizvoda kupljenih putem e-trgovine koji su poslani izravno potrošačima, uz suradnju tijela za nadzor tržišta, te srednjoročni cilj potpore koordiniranoj primjeni šireg skupa pravila, uključujući digitalnu regulativu. Komisija poziva države članice na sudjelovanje i objavit će javno izvješće o stečenim iskustvima i nalazima,
- podržava novu koordiniranu aktivnost u području sigurnosti proizvoda i druge zajedničke mjere nadzora tržišta u čijem je fokusu sigurnost proizvoda u e-trgovini te poziva države članice da u njima aktivno sudjeluju,
- sudjeluje u borbi protiv trgovine nezakonitom robom i robom koja krši propise o kružnom gospodarstvu, uključujući e-trgovinu, u skladu s prioritetima sljedećeg ciklusa platforme EMPACT.

2.3. Odlučno izvršavanje propisa EU-a o zaštiti potrošača na internetu

EU ima sveobuhvatan i globalno jedinstven skup pravila za zaštitu potrošača na internetu u kojima su utvrđene vrlo jasne odgovornosti internetskih platformi za trgovanje. Komisija smatra provedbu pravne stečevine u području zaštite potrošača te novog Akta o digitalnim uslugama i Akta o digitalnim tržištima važnim prioritetom. Ključna su koordinirana djelovanja i bliska suradnja nadležnih tijela i svih dionika, kako je vidljivo iz nedavnih istraga⁴⁵, te okviru kao što je paket instrumenata EU-a za borbu protiv krivotvorenja⁴⁶.

2.3.1. Odgovornosti internetskih platformi za trgovanje: Akt o digitalnim uslugama

Aktom o digitalnim uslugama utvrđuju se pravila na razini EU-a za internetske posrednike, među ostalim internetske platforme za trgovanje koja povezuju prodavatelje s potrošačima. Pravilima se nastoji osigurati da trgovci na tim platformama mogu prodavati samo proizvode koji su sukladni s relevantnim zahtjevima u pogledu sigurnosti proizvoda i drugim zahtjevima.

Internetske platforme za trgovanje obvezne su spriječiti prodaju nezakonite robe koja se nudi putem njihovih usluga. To uključuje, na primjer, obvezu da uspostave mehanizme obavješćivanja i djelovanja te podnošenja pritužbi koji su jednostavni za upotrebu, dužnost da surađuju s pouzdanim prijaviteljima, zabranu tamnih obrazaca, pravila oglašavanja i detaljne

⁴⁴ To uključuje istraživačke projekte koje financira EU, konkretno PARSEC (sigurnost pošiljaka i pisama u tokovima poštanskih i ekspresnih kurirskih službi), iFLOWS (napredne tehnologije za skeniranje i otkrivanje nezakonitog materijala u tokovima poštanskih i ekspresnih kurirskih službi) i ODYSSEUS.

⁴⁵ Vidjeti koordiniranu istragu Europske komisije, na temelju Akta o digitalnim uslugama, i Mreže za suradnju u zaštiti potrošača (CPC), na temelju pravila o zaštiti potrošača, protiv Temua, str. 16.

⁴⁶ Preporuka Komisije (EU) 2024/915 od 19. ožujka 2024. o mjerama za borbu protiv krivotvorenja i jačanje provedbe prava intelektualnog vlasništva.

obveze transparentnosti, među ostalim u pogledu metoda preporučivanja proizvoda potrošačima.

Imaju i obvezu **poznavanja svojih poslovnih korisnika**, koja bi prodavatelje koji ne ispunjavaju zahtjeve trebala odvratiti od toga da svoje proizvode nude u EU-u putem internetskih platformi za trgovanje te omogućiti praktičnu potporu praćenju trgovaca koji ne primjenjuju pravila EU-a. U praksi platforme moraju prikupiti informacije o trgovcima prije nego što ponude njihove proizvode. To uključuje, na primjer, identitet i podatke za kontakt trgovca, informacije o njegovu računu za plaćanja, podatke o upisu u trgovački registar te samocertificiranje kojim se trgovac obvezuje da će nuditi samo proizvode koji su u skladu s pravilima EU-a. Platforme bi do 17. veljače 2025. trebale učiniti sve što je u njihovoj moći kako bi prikupile i ocijenile informacije od trgovaca koji su na njima prisutni već godinu dana, tj. od 17. veljače 2024. Moraju redovito tražiti informacije i provoditi slične provjere za svakog trgovca koji se pridruži platformi prije nego što mu dopuste da nudi svoje proizvode u EU-u.

Komisija u svojoj nadzornoj ulozi osobito vodi računa o primjeni te obveze jer je ona jedan od ključnih instrumenata za odvratanje nepoštenih prodavatelja od varanja potrošača u EU-u. Informacije prikupljene od trgovca bitne su za potrošače, ali i za korektivne mjere same platforme, na primjer za suspenziju trgovaca koji višekratno nude nezakonitu robu. Osim toga, mogu poslužiti i nadležnim tijelima, primjerice za nadzor primjene pravila o sigurnosti proizvoda. Akt o digitalnim uslugama omogućuje izvršivost naloga pravosudnih ili upravnih tijela za uklanjanje nezakonitog sadržaja, uključujući nezakonite proizvode koje nude prodavatelji.

Internetske platforme za trgovanje dužne su osigurati i integriranu usklađenost, odnosno njihovo sučelje mora trgovcima omogućiti da pruže sve potrebne predugovorne informacije i druge informacije o sukladnosti i sigurnosti proizvoda u skladu s mjerodavnim pravom Unije. Osim toga, ako potrošači kupe nezakonit proizvod putem njihove usluge, dužne su ih o tome obavijestiti.

Komisija je 25 internetskih platformi, uključujući nekoliko platformi za trgovanje⁴⁷ okvalificirala kao vrlo velike internetske platforme i tražilice⁴⁸ jer su premašile prag od prosječno 45 milijuna primatelja usluge u EU-u na mjesec. Moraju uvesti efikasne mjere za procjenu i ublažavanje rizika u dizajnu, funkcioniranju i korištenju njihovih usluga. Među ostalim, potrebno je procjenjivati i ublažavati rizike povezane sa širenjem nesukladnih proizvoda, rizika za visoku razinu zaštite potrošača u EU-u ili rizika za javno zdravlje i fizičku dobrobit pojedinaca.

Komisija smatra provedbene mjere povezane s takvim rizicima na kvalificiranim internetskim platformama za trgovanje visokim prioritetom pa poboljšava suradnju i koordinaciju s nacionalnim nadležnim tijelima.

U okviru Akta o digitalnim uslugama pokrenula je istražne radnje u odnosu na platforme SHEIN⁴⁹ i Amazon⁵⁰ te je formalno pokrenula postupak protiv AliExpressa

⁴⁷ Amazon, AliExpress, Apple AppStore, Booking, Google Shopping, Google Play, SHEIN, Temu i Zalando.

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/list-designated-vlops-and-vloses>

⁴⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-requests-information-online-marketplaces-temu-and-shein-compliance-digital-services-act>

⁵⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-sends-request-information-amazon-under-digital-services-act>
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-requests-information-amazon-under-digital-services-act>.

14. ožujka 2024.⁵¹ i Temua 31. listopada 2024.⁵² Potonju istragu nadopunjava i koordinirano djelovanje u okviru CPC-a⁵³.

Komisija će nastaviti pratiti poštovanje propisa i prema potrebi pokretati postupke u kojima bi se mogla prvenstveno posvetiti najdjelotvornijim mjerama kao što su obveze poznavanja svojih poslovnih korisnika, sustavno izvršavanje naloga za uklanjanje proizvoda ili dostavljanje informacija koje internetske platforme dobiju od nadležnih tijela, podupiranje njihovih koordiniranih djelovanja i primjena propisa koje izvršavaju. Komisija posebnu pozornost posvećuje hibridnom poslovnom modelu određenih platformi za trgovanje, odnosno slučajevima u kojima ona djeluju kao posrednici te su i sama izravni prodavatelji ili imaju kontrolu nad prodavateljima⁵⁴.

Komisija će se u daljnjem radu oslanjati i na koordinirana djelovanja kao što su prioritarno područje provjere i djelovanja u suradnji s CPC-om te će primiti na znanje njegove nalaze koji su relevantni za njezine istrage u okviru Akta o digitalnim uslugama.

Uz to će nastojati poboljšati svoje sposobnosti **dogovorima s drugim tijelima, uredima i agencijama Unije s relevantnim stručnim znanjem**, primjerice radnim dogovorom s **Uredom EU-a za intelektualno vlasništvo (EUIPO)**, kako bi poduprla svoje mjere izvršavanja u vezi s platformama za e-trgovinu kod kojih postoji sistemski rizik od ulaska velikih količina krivotvorene robe u Uniju.

Ključno je da se u EU-u uspostavi **jaka mreža tijela nadležnih za izvršavanje propisa** koja će usklađivati njihovo djelovanje, razmjenjivati informacije, pojednostavnjivati mjere i povećavati ukupni učinak provedbenih mjera i regulatornog nadzora. Za provedbu Akta o digitalnim uslugama u državama članicama nadležni su koordinatori za digitalne usluge. **Potrebno je da i druga nadležna tijela stvarno sudjeluju**, posebno ona sa stručnim znanjem i relevantnim kompetencijama u području sigurnosti proizvoda, sukladnosti i zaštite potrošača. Otkako je započeo s radom u veljači 2024. **Europski odbor za digitalne usluge** postao je ključna mreža regulatornih tijela koja potiče suradnju i osnovao je posebnu radnu skupinu za zaštitu potrošača, koja ga povezuje s CPC-om.

Kako bi se dokazi svrhovitije prikupljali, neke su države članice pokrenule inicijativu za uspostavu međusektorske suradnje preko **radne skupine za e-trgovinu na nacionalnoj razini**, uključujući koordinateure za digitalne usluge, tijela za zaštitu potrošača, tijela za nadzor tržišta i carinska tijela. Komisija je spremna poduprijeti osnivanje takvih radnih skupina u svim državama članicama tijekom 2025. uz pomoć službenika imenovanih na temelju Akta o digitalnim uslugama i raspoređenih u predstavništvima Komisije te osigurati da one doprinose radu **Europskog odbora za digitalne usluge** te nacionalnim i Komisijinim provedbenim mjerama na temelju tog akta.

Komisija će do studenog 2025. ocijeniti i **interakciju Akta o digitalnim uslugama s drugim pravnim aktima, primjerice s pravnom stečevinom u području zaštite potrošača i pravilima o sigurnosti proizvoda**⁵⁵. Bude li potrebno, tom izvješću **može priložiti prijedlog za pojednostavnjenje postojećih pravila.**

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-opens-formal-proceedings-against-aliexpress-under-digital-services-act>.

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-opens-formal-proceedings-against-temu-under-digital-services-act>.

⁵³ Vidjeti u nastavku i na https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5707

⁵⁴ Kad je riječ o proizvodima koje izravno prodaje internetska platforma za trgovanje ili ako ona ima kontrolu nad prodavateljem, taj pružatelj se može smatrati odgovornim za prodaju nezakonitih proizvoda u skladu s člankom 6. Akta o digitalnim uslugama.

⁵⁵ Kako je propisano člankom 91. Akta o digitalnim uslugama.

2.3.2. *Odgovornosti trgovaca i drugih internetskih poduzeća: unapređenje i provedba pravila o zaštiti potrošača*

Trgovci koji nude robu i usluge u EU-u, uključujući one s poslovnim nastanom u trećim zemljama, moraju poštovati propise EU-a o zaštiti potrošača bez obzira na to prodaju li tu robu i usluge na internetskim platformama za trgovanje⁵⁶. Pravila se jednako primjenjuju na internetska i fizička tržišta te osiguravaju najviši standard zaštite potrošača, primjerice tako što štite potrošače u EU-u od obmanjujućih praksi i prijevara te im omogućuju da donose informirane odluke i izbjegnju skrivene troškove ili rizike.

Osim toga, internetske platforme za trgovanje mogu svojim sučeljima utjecati na odluke potrošača, među ostalim određivanjem poretka rezultata pretraživanja, davanjem preporuka, ali i korištenjem tamnih obrazaca, dizajna koji stvara ovisnost i agresivnog ili neželjenog personaliziranog oglašavanja. **Aktom o digitalnim uslugama** platformama za trgovanje zabranjeno je korištenje tamnih obrazaca i regulirane su druge prakse uvođenjem obveza, primjerice u pogledu dizajna njihovih sučelja i sustava za preporučivanje, propisano je otkrivanje praksi potrošačima i zabranjeno je prikazivanje određenih vrsta personaliziranih oglasa.

Internetske platforme za trgovanje dužne su se pridržavati i općih odredbi prava EU-a o zaštiti potrošača koje se primjenjuju na sve trgovce i zabranjuju nepoštene poslovne prakse koje utječu na izbor potrošača. U provjeri primjerenosti pravednosti u digitalnoj domeni⁵⁷ zaključeno je da pristup u propisima o zaštiti potrošača koji se uglavnom temelji na načelima ne pruža dovoljnu pravnu sigurnost njihove primjene u digitalnom okruženju izvan okvira Akta o digitalnim uslugama. Komisija planira predložiti **akt o digitalnoj pravednosti** kako bi se ciljano ojačala zaštita potrošača i bolje utvrdila načela u postojećim pravilima o zaštiti potrošača te uklonili utvrđeni nedostaci.

Za izvršavanje propisa o zaštiti potrošača nadležna su nacionalna tijela za zaštitu potrošača ili nacionalni sudovi. Oni mogu, na primjer, naložiti ispravak, blokiranje ili uklanjanje internetskih stranica ili računa na društvenim mrežama koji sadržavaju prijevare te zatvaranje računa trgovaca koji ne surađuju.

Komisija surađuje s **Mrežom za suradnju u zaštiti potrošača (CPC)** koju čine tijela odgovorna za izvršavanje propisa EU-a o zaštiti potrošača. Komisija može upozoriti CPC ako postoji opravdana sumnja da je došlo do povrede prava EU-a. Kad se povreda odnosi na velik dio potrošača u EU-u, Komisija koordinira provedbu mjera. CPC je poduzeo nekoliko mjera protiv e-trgovaca⁵⁸ i može pokrenuti nove u skladu s Uredbom o suradnji u zaštiti potrošača. U tom se kontekstu trenutačno provodi mjera protiv Temua.

CPC i Komisija 3. veljače 2025. obavijestili su SHEIN o pokretanju koordinirane mjere radi provjere ispunjava li ta internetska platforma za trgovanje i e-trgovac na malo određene

⁵⁶ Npr. Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu, Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima, Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima, Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ,

⁵⁷ [Radni dokument službi Komisije „Pravednost u digitalnoj domeni – provjera primjerenosti prava EU-a o zaštiti potrošača” | Europska komisija.](#)

⁵⁸ Npr. koordinirana djelovanja u okviru suradnje u zaštiti potrošača protiv AliExpressa ili Wisha: https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/market-places-and-digital-services_en#aliexpress-and-wish

obveze na temelju propisa EU-a o zaštiti potrošača⁵⁹. Tekuću zajedničku istragu CPC-a koordinira Komisija.

Koordinirane aktivnosti: predmeti protiv Temua na temelju Akta o digitalnim uslugama i Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača

Nedavne istrage koje se odnose na Temu pokazale su kako se Akt o digitalnim uslugama, Uredba o suradnji u zaštiti potrošača i regulatorni instrumenti mogu uzajamno podupirati te kako nadležna tijela mogu iskoristiti svoje ovlasti za provedbu djelotvornih mjera.

Komisija je 31. listopada 2024. pokrenula istragu društva Temu⁶⁰ zbog sumnje na povredu Akta o digitalnim uslugama, među ostalim u pogledu utvrđivanja rizika i nedostatka mjera za ograničavanje ponovnog pojavljivanja suspendiranih nepoštenih trgovaca ili nesukladne robe, u pogledu rizika povezanih s dizajnom usluge koji stvara ovisnost, uključujući nagradne programe nalik igrama, i sustava koje je Temu uspostavio za ublažavanje rizika koji proizlaze iz takvog dizajna i agresivne prodaje, među ostalim u obliku tamnih obrazaca, što bi moglo imati negativne posljedice za fizičku i mentalnu dobrobit pojedinaca, u pogledu sustava za preporučivanje, uključujući pružanje najmanje jedne lako dostupne opcije koja se ne temelji na izradi profila, te u pogledu obveze da istraživačima pruži pristup podacima.

Istraga Komisije je u tijeku i odvija se uz potporu carinskih tijela, tijela za nadzor tržišta i tijela za zaštitu potrošača putem Europskog odbora za digitalne usluge. Temelji se i na odgovorima Temua na Komisijine zahtjeve za informacije i na dokazima iz tajne kupnje i pritužbi potrošača koje su podnijele treće strane⁶¹. Ako Komisija zaključi da platforma krši Akt o digitalnim uslugama, pružatelju bi se mogle izreći sankcije, među ostalim novčane kazne koje bi mogle iznositi do 6 % njegova globalnog prometa.

Nakon zajedničke istrage koju je proveo CPC, a koordinirala Komisija, ta je mreža 8. studenog 2024. obavijestila⁶² Temu o njegovim praksama za koje se smatra da krše propise EU-a o zaštiti potrošača. To su, među ostalim, prakse povezane s lažnim popustima, tamnim obrascima kojima se vrši pritisak na potrošače, igrifikacijom, nepotpunim i obmanjujućim informacijama, lažnim recenzijama i skrivenim podacima za kontakt. CPC je zatražio od Temua da predloži obveze koje će preuzeti da riješi te probleme.

Zatražio je i da mu dostavi informacije na temelju kojih će ocijeniti ispunjava li to poduzeće druge obveze na temelju prava EU-a o zaštiti potrošača, primjerice obvezu da se potrošače jasno informira o tome je li prodavatelj proizvoda trgovac, da se rangiranje, recenzije i ocjene proizvoda potrošačima ne prikazuju na obmanjujući način, da se sniženja cijena najavljuju i točno izračunavaju te da su sve tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš točne i potkrijepljene.

U tijeku je analiza odgovora Temua na CPC-ove nalaze i pitanja.

Komisija i dalje namjerava podupirati i koordinirati provedbene aktivnosti CPC-a uz pomoć svih dostupnih sredstava. Na primjer, za istodobne automatizirane provjere na glavnim internetskim platformama za trgovanje koristit će se funkcionalnosti umjetne inteligencije ugrađene u alat **eLab** za prikupljanje dokaza. Komisija namjerava davati rezultate tih provjera

⁵⁹ Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi, Direktiva o pravima potrošača, Direktiva o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, Direktiva o isticanju cijena i Direktiva o elektroničkoj trgovini. Pokretanje takvog koordiniranog djelovanja ne dovodi u pitanje zaključke koji se nakon toga donesu.

⁶⁰ Vidjeti str. 14.

⁶¹ [Taming Temu | BEUC](#)

⁶² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5707.

CPC-u, koji onda može odlučiti poduzeti daljnje provedbene mjere u skladu s Uredbom o suradnji u zaštiti potrošača.

U skladu s nalazima svojeg nedavnog izvješća⁶³ o primjeni **Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača** Komisija analizira moguću reviziju te uredbe⁶⁴ kako bi se bolje provodilo pravo EU-a o zaštiti potrošača, osobito u pogledu raširenih nezakonitih praksi, neovisno o tome imaju li počinitelji poslovni nastan u Uniji ili izvan nje, kako bi svi poslovali u jednakim uvjetima.

2.3.3. Rješavanje sporova u e-trgovini

Unatoč svemu što se poduzima, neizbježne su situacije u kojima će se u EU-u kupovati nesukladna roba pa je važno da potrošači imaju pristup korisnoj pravnoj zaštiti. Novi okvir koji uređuje odgovornost za neispravne proizvode donesen u listopadu 2024. primjenjivat će se od kraja 2026.⁶⁵ i osigurat će da uvijek postoji osoba koja je odgovorna za proizvode ako proizvođač nema poslovni nastan u EU-u. Akt o digitalnim uslugama potrošačima i njihovim predstavnicima također daje načine na koje mogu upozoriti internetske platforme za trgovanje na nezakonitu robu i zatražiti pravnu zaštitu.

Osim toga, **Komisija je predložila reviziju Direktive o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova**⁶⁶ kako bi propisi o izvansudskom rješavanju sporova, što uključuje sporove s trgovcima izvan EU-a, bili primjereni digitalnom dobu. **Komisija poziva suzakonodavce da brzo donesu revidiranu direktivu o rješavanju potrošačkih sporova** i poziva na primjenu popratne **preporuke** koja promiče visokokvalitetne kriterije za postupke rješavanja sporova koje nude internetske platforme za trgovanje i trgovinska udruženja Unije⁶⁷.

2.3.4. Otvaranje poslovnih mogućnosti da alternativni subjekti na internetu dopru do potrošača u EU-u: Akt o digitalnim tržištima

Europski MSP-ovi uvelike ovise o internetskim platformama, što uključuje platforme za trgovanje. Akt o digitalnim tržištima otvara alternativnim poduzećima, uključujući male internetske platforme za trgovanje, mogućnosti da postanu sljedeća popularna platforma. Da bi to bila realna mogućnost, poduzeća moraju, primjerice, moći prelaziti na druge platforme bez gubitka podataka. Akt o digitalnim tržištima obvezuje nadzornike pristupa⁶⁸ da krajnjim korisnicima i ovlaštenim trećim stranama omoguće stalnu prenosivost podataka u stvarnom vremenu, a poslovnim korisnicima i ovlaštenim trećim stranama pristup podacima.

Kako bi bilo sigurno da nadzornici prakse poštuju obveze uvođenja mjera za usklađivanje s Aktom o digitalnim tržištima, jedan od prioriteta Komisije bit će djelotvorna provedba i nadzor u skladu s njezinim ovlastima koje na temelju tog akta ima nad nadzornicima pristupa, među ostalim u pogledu praksi koje utječu na europski sektor e-trgovine. Služit će se svim sredstvima koja su joj na raspolaganju u okviru Akta o digitalnim tržištima, uključujući,

⁶³https://commission.europa.eu/document/download/569266a1-22d9-4871-a143-a3671b417507_en?filename=Report%20B3%20cpc.pdf.

⁶⁴https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13535-Consumer-protection-strengthened-enforcement-cooperation_hr.

⁶⁵ Direktiva (EU) 2024/2853 Europskog parlamenta i Vijeća od 23 listopada 2024. o odgovornosti za neispravne proizvode i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/374/EEZ.

⁶⁶ Prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2013/11/EU o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova, kao i direktiva (EU) 2015/2302, (EU) 2019/2161 i (EU) 2020/1828.

⁶⁷ Preporuka Komisije (EU) 2023/2211 od 17. listopada 2023. o zahtjevima kvalitete za postupke rješavanja sporova koje nude internetska tržišta i trgovinska udruženja Unije.

⁶⁸ Uključujući, na primjer, Google Shopping, Amazon Marketplace i Meta Marketplace. Vidjeti potpuni popis nadzornika pristupa na poveznici [Nadzornici pristupa u skladu s Aktom o digitalnim tržištima](#).

prema potrebi, zapošljavanje stručnjaka i revizora koji će pristupati algoritmima nadzornika i nadzirati poštuju li akt.

Komisija:

- nastavlja smatrati prioritetom provedbene mjere na temelju Akta o digitalnim uslugama u pogledu ispunjavanja obveza velikih internetskih platformi za trgovanje. Intenzivnije će provoditi nadzorne mjere na temelju tog akta, ojačati svoje kapacitete i partnerstva s agencijama EU-a, kao što je EUIPO, te sudjelovati u koordiniranim mjerama s nadležnim tijelima,
- poziva države članice da imenuju nadležna tijela i uspostave radne skupine za e-trgovinu, čime će podržati provedbu Akta o digitalnim uslugama i koordinirane mjere u okviru drugih pravnih sustava. Pomagat će državama članicama posredstvom novih službenika imenovanih na temelju tog akta u svojim predstavništvima i koordinacijom u Europskom odboru za digitalne usluge,
- ocijenit će interakciju Akta o digitalnim uslugama s drugim pravnim aktima,
- nastavlja podupirati Mrežu za suradnju u zaštiti potrošača, među ostalim pomoću alata eLab za prikupljanje dokaza,
- nastavit će s radom na mogućoj reviziji Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača,
- poziva suzakonodavce da brzo donesu revidiranu direktivu o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova,
- posvetit će se, kao jednom od prioriteta, provedbi Akta o digitalnim tržištima kad je riječ o učinku digitalnih nadzornika pristupa na sektor e-trgovine.

2.4. Bolja sposobnost nadzora zahvaljujući digitalnim alatima

Digitalna rješenja mogu biti jedan od glavnih čimbenika nadzora e-trgovine i pomagati nadležnim tijelima i legitimnim sudionicima na tržištu u osiguravanju poštovanja prava EU-a.

Kao prvo, Komisiji je bitno uspješno uvođenje digitalne putovnice za proizvode, kako je propisana Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode, Uredbom o baterijama i drugim relevantnim sektorskim propisima. S vremenom će digitalna putovnica za proizvode biti potrebna za većinu fizičke robe koja se stavlja na tržište EU-a ili u upotrebu. Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode predviđa se donošenje sektorskih delegiranih akata kojima će se postupno utvrditi zahtjevi za ekološki dizajn i uvesti digitalna putovnica za određene skupine proizvoda. Prvi plan rada bit će donesen u travnju 2025. i u njemu će se navesti proizvodi koji će biti prioritet u narednim godinama. Rezultat toga bit će dosad najveća transparentnost i sljedivost u svim lancima vrijednosti proizvoda i dobivanje relevantnih informacija kao što su tehnička svojstva proizvoda, podrijetlo, materijali, utjecaj na okoliš te preporuke o popravku, recikliranju i zbrinjavanju, i to putem sustava koji će minimalno administrativno opterećivati poduzeća koja će sudjelovati.

Komisija također namjerava predložiti da se **sustav digitalne putovnice za proizvode iskoristi i u drugim područjima politike kao ulazna točka za dodatne informacije o određenom proizvodu i dokumente kao što su potvrde o sukladnosti.**

Digitalna putovnica za proizvode, zajedno s okruženjem jedinstvenog sučelja EU-a za carinu i kasnije s centrom EU-a za carinske podatke, **pojednostavnit će i rad carinskih tijela, tijela za nadzor tržišta i gospodarskih subjekata** nakon što proizvod uđe na tržište EU-a. S obzirom na to da su relevantne informacije o ocjenjivanju sukladnosti i sljedivosti objedinjene u jedinstvenu identifikacijsku oznaku, carinska tijela mogu učinkovitije provjeriti jesu li u

digitalnoj putovnici za proizvode navedene sve potrebne informacije o proizvodu. Informacije dostupne putem digitalne putovnice za proizvode poslužit će im i za upravljanje rizikom i ciljane provjere. Osim što će se time smanjiti troškovi za nacionalna provedbena tijela, znatno će se i poboljšati sigurnost proizvoda na cijelom jedinstvenom tržištu i pojednostavniti poslovanje poduzeća koja ispunjavaju obveze.

Osim toga, brojni informatički alati i baze podataka pomažu nadležnim tijelima, a ponekad i internetskim platformama za trgovanje, u otkrivanju nezakonitih proizvoda. Komisija priprema projekt **reorganizacije postojeće baze podataka**, uključujući, kao prvi korak, EU-ov sustav Safety Gate i carinski sustav za upravljanje rizikom, **u jedinstven i interoperabilan sustav** koji će povećati korisnost informacija koje prikupljaju razna tijela i zajamčiti interoperabilnost s digitalnom putovnicom za proizvode. To bi relevantnim tijelima trebalo omogućiti brže otkrivanje nesukladnih proizvoda i praćenje, a internetskim platformama za trgovanje da uspješnije reagiraju na prijetnje i uvedu nasumične provjere proizvoda.

Konačno, Komisija tijelima za nadzor tržišta stavlja na raspolaganje **nove mrežne pauke s umjetnom inteligencijom (engl. „web crawler“)**. Bot eSurveillance WebCrawler već je dostupan i upotrebljava se za prijavljivanje ponovne pojave opasnih proizvoda koji su već evidentirani u sustavu Safety Gate i generira automatske zahtjeve za njihovo uklanjanje. Komisija je razvila te mrežne pauke kako bi identificirali proizvode koji nisu sukladni sa zahtjevima za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti. Komisija planira 2025. staviti na raspolaganje još jedan mrežni pauk koji bi automatski tražio potencijalno nesukladne proizvode na internetskim platformama za trgovanje⁶⁹.

Komisija:

- će dati prvenstvo uvođenju digitalne putovnice za proizvode u raznim kategorijama proizvoda. Prvi akcijski plan bit će donesen do travnja 2025.,
- namjerava reorganizirati postojeće baze podataka u interoperabilan sustav, a prvi će na redu biti sustav Safety Gate i carinski sustav za upravljanje rizikom (CRMS2) početkom 2025.,
- i dalje će pružati tijelima za nadzor tržišta pristup botu eSurveillance WebCrawler za otkrivanje ponovnog pojavljivanja opasnih proizvoda te će staviti na raspolaganje još jedan mrežni pauk za otkrivanje novoponudjenih proizvoda.

2.5. Jačanje položaja potrošača, pružanje boljih informacija trgovcima i poticanje dobrovoljnih mjera

Povećanje osviještenosti, educiranje i informiranje moćni su alati kojima potrošačima omogućujemo da donose odluke koje su usklađene s njihovim interesima i vrijednostima, a djelotvorni su i u odvratanju trgovaca od prodaje opasnih, krivotvorenih ili na drugi način nesukladnih proizvoda.

Komisija podržava provedbu raznih mjera za informiranje potrošača na internetu. Na primjer, zahvaljujući zahtjevima za ekološki dizajn tekstila i drugih proizvoda u skladu s Uredbom o ekološkom dizajnu za održive proizvode, potrošači će se bolje informirati o aspektima održivosti kao što su utjecaj na okoliš, upotreba energije, mogućnost popravka ili trajnost. Komisija će uz to podržavati **osposobljavanje stručnjaka za zaštitu potrošača u državama članicama** u narednoj fazi **programa za osposobljavanje instruktora**

⁶⁹ Trebao bi pregledavati ponude proizvoda i recenzije potrošača na temelju ključnih riječi koje upućuju na moguću nesukladnost i koje su odabrali inspektori za nadzor tržišta, te sastavljati popise potencijalno nesukladnih proizvoda.

ConsumerPRO, što će organizacijama potrošača omogućiti da na terenu pružaju više osobnih savjeta o održivim kupovnim navikama.

Osim toga, prijedlogom uredbe⁷⁰ o inicijativi CountEmissions EU Komisija želi povećati transparentnost izvođenja dostava utvrđivanjem zajedničkih pravila o obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza.

Mreža europskih potrošačkih centara (ECC-Net), čiji je suosnivač Komisija, posljednjih 20 godina educira potrošače u EU-u o njihovim pravima na jedinstvenom tržištu i pomaže im u rješavanju prekograničnih sporova⁷¹. Mreža će intenzivirati svoje kampanje za informiranje o pravima potrošača, potencijalnim rizicima i mehanizmima pravne zaštite pri internetskoj kupnji, **osobito kod trgovaca izvan EU-a**. Mogla bi surađivati i s platformama za trgovanje.

EU raspolaže i brojnim drugim okvirima za informiranje, uzajamnu pomoć i dobrovoljne mjere koje primjenjuju platforme za trgovanje i druge internetske platforme, civilno društvo i predstavnici industrija. To uključuje, na primjer, prisegu o sigurnosti proizvoda⁺⁷² u kojoj sudjeluje 11 platformi, Memorandum o razumijevanju o suzbijanju prodaje krivotvorenih proizvoda u kojem sudjeluju platforme za trgovanje i robne marke, te Internetski forum EU-a, koji se u početku bavio terorističkim sadržajem na internetu, no uz to uključuje mjere i paket znanja o suzbijanju prodaje droga na internetu s podacima o ključnim riječima i taktikama kojima se koriste internetski trgovci drogom.

Komisija:

- poticati će daljnje kampanje informiranja putem mreže ECC-Net, osobito o trgovcima izvan EU-a,
- u okviru programa ConsumerPRO podupirat će osposobljavanje stručnjaka za zaštitu potrošača u državama članicama kako bi potrošačima pružali više osobnih savjeta,
- poziva suzakonodavca da donese predloženu uredbu o inicijativi CountEmissions EU,
- i dalje će podupirati i poticati dobrovoljnu suradnju internetskih platformi za trgovanje i drugih dionika u raznim oblicima, primjerice putem prisege o sigurnosti proizvoda +, Memoranduma o razumijevanju o suzbijanju prodaje krivotvorenih proizvoda ili Internetskog foruma EU-a.

2.6. Bilateralna suradnja i trgovinska pitanja

Problemi koje je Komisija istaknula u ovoj Komunikaciji i koji proizlaze iz uvoza pošiljaka male vrijednosti zajednički su svim svjetskim tržištima. Druge jurisdikcije razmatraju ili su već primijenile mjere kao što su smanjenja ili ukidanja izuzeća *de minimis* za carinske tarife, uvođenje PDV-a na pošiljke *de minimis* ili poboljšanje vlastitog regulatornog okvira za platforme za e-trgovinu.

Bolje educiranje prodavatelja u trećim zemljama također je iznimno važna mjera. Na primjer, s obzirom na velike količine proizvoda uvezenih iz Kine, Komisija će nastaviti s aktivnostima informiranja i osposobljavanja o pravilima EU-a o sigurnosti proizvoda koja su namijenjena kineskima poduzećima u okviru projekta SPEAC (sigurni neprehrambeni proizvodi široke potrošnje u EU-u i Kini), u koji se od 2021. uključilo više od 800 000 sudionika.

⁷⁰ [Izračunajte svoje emisije iz prometa – „CountEmissions EU”](#)

⁷¹ https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net_hr.

⁷² [Prisega o sigurnosti proizvoda – Europska komisija](#)

U širem kontekstu, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača Europske komisije i Glavna carinska uprava Narodne Republike Kine potpisale su **administrativni dogovor o suradnji u području sigurnosti proizvoda** i popratni akcijski plan o sigurnosti neprehrambenih proizvoda široke potrošnje koji se prodaju na internetu.

Komisija je, međutim, spremna poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala poštovanje standarda EU-a i zaštitila europske potrošače i poduzeća.

Ako industrija EU-a dostavi dostatne dokaze o dampinškom ili subvencioniranom uvozu koji joj nanosi štetu, Komisija će istražiti dostupne mogućnosti, među ostalim u okviru instrumenata trgovinske zaštite. Osim toga, Komisija će u okviru odgovarajućih pravila ocijeniti sve dokaze o postojanju programa nezakonitog subvencioniranja, posebno subvencija za izvoz robe i za relevantne usluge koje se nude u EU-u. U tom će kontekstu razmotriti sve mogućnosti pravne zaštite u skladu s međunarodnim pravilima i pravom EU-a.

Komisija:

- nastaviti će bilateralnu suradnju sa zemljama podrijetla uvezene robe informiranjem i educiranjem trećih prodavatelja o pravilima EU-a o sigurnosti proizvoda te bilateralnom suradnjom s tijelima trećih zemalja,
- ocijeniti će sve dokaze koji se odnose na postojanje doppinga ili programa nezakonitog subvencioniranja u trećim zemljama.

3. ZAKLJUČAK

Predsjednica von der Leyen najavila je u srpnju 2024. da je prioritet Komisije rješavanje problema s platformama za e-trgovinu kako bi se zajamčila konkurentnost e-trgovine za potrošače i poduzeća na temelju učinkovitih carinskih, poreznih i sigurnosnih kontrola i standarda održivosti⁷³. Ovom Komunikacijom Komisija predlaže sveobuhvatan paket instrumenata EU-a, uključujući nekoliko koordiniranih mjera za postizanje tog cilja. Te se mjere moraju hitno provesti, što potvrđuje porast broja nesukladnih proizvoda koji se uvoze u EU, šteta koju oni uzrokuju potrošačima i poduzećima, njihov utjecaj na okoliš i opterećenje koje predstavljaju za nadležna tijela u državama članicama.

Komisija naglašava potrebu za zajedničkim i hitnim djelovanjem uz aktivnu potporu suzakonodavaca, država članica i njihovih nacionalnih tijela te odgovornih sektorskih aktera, udruga potrošača i međunarodnih partnera.

Komisija će u roku od godine dana ocijeniti učinak mjera najavljenih u ovoj Komunikaciji. S obzirom na te rezultate i uz savjetovanje s relevantnim tijelima država članica i dionicima Komisija će razmotriti jesu li postojeći okviri i provedbene aktivnosti u odnosu na robu uvezenu u okviru e-trgovine koja se izravno dostavlja potrošačima primjereni ili su potrebne daljnje mjere i prijedlozi kako bi se pravila EU-a provodila dosljedno i odlučno.

⁷³ [Političke smjernice za razdoblje 2024. – 2029. | Europska komisija](#)